

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Obchodná akadémia, Komenského 3425/18, 075 42 Trebišov
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality vzdelávania v Obchodnej akadémii v Trebišove
5. Kód projektu ITMS2014+	312011AGT6
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	09. 05. 2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	OA Trebišov učebňa JAZ2
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Ľubomíra Zuščinová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://www.oatv.edu.sk

11. Manažérske zhrnutie:

Povedz mi, čo čítaš

Krátka anotácia

Cieľom stretnutia pedagogického Klubu čitateľskej gramotnosti bola diskusia na tému Povedz mi, čo čítaš s cieľom analyzovať príčiny klesajúceho záujmu žiakov o čítanie a hľadať účinné metódy na zastavenie tohto negatívneho trendu.

Členovia klubu na základe svojich praktických skúseností so žiakmi, ich samostatne vyjadreným záujmom, resp. nezáujmom o čítanie, konštatovali relatívne klesajúci záujem o túto činnosť. Toto konštatovanie bolo potvrdené bez ohľadu na aprobáciu členov Klubu čitateľskej gramotnosti. Diskusia sa sústredila na pomenovanie a špecifikáciu dôvodov daného negatívneho javu, keďže bez čiastkového pomenovania problému nie je možné pristúpiť k efektívnemu riešeniu úlohy ako komplexného celku.

Na základe konkretizácie sa členovia následne pokúsili o nájdenie riešení problému nezájmu žiakov o čítanie, zatraktívnenie čítania ako voľnočasovej činnosti. Konštatované bolo, že je potrebné žiakom ukázať, že čítanie je potrebnou činnosťou, z ktorej prosperujú vo viacerých smeroch – rozvoj čitateľskej gramotnosti, obohacovanie slovnej zásoby, ale aj rozvíjanie abstraktného myslenia, emocionálny rozvoj, rozvíjanie estetického čítania a pod. Rozoberané boli aj možnosti zatraktívnenia čítania na vyučovacích hodinách – ako napr. venovať väčšiu pozornosť výberu analyzovaných textov tak, aby boli tematikou a myšlienkami bližšie dnešnej generácii, otvárať diskusie na témy týchto textov, motivovať k čítaniu ako zmysluplnej voľnočasovej aktivite.

Kľúčové slová

čítanie ako voľnočasová činnosť, čitateľská gramotnosť, zvyšovanie záujmu o čítanie, efektívne metódy čítania

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Základom metodologickej diskusie bolo konštatovanie, že aj keď sú žiaci a žiačky vo svojom bežnom aj študijnom živote obklopení textami a čitateľským materiálom a väčšina z nich si vďaka zloženiu väčších kvalifikačných skúšok (maturitná skúška atď.), teda ich dôrazu na čitateľskú gramotnosť, uvedomuje dôležitosť a istú náročnosť tejto kompetencie, len malé množstvo žiakov číta vo voľnom čase, teda „dobrovoľne“.

Učitelia sa snažili vytvoriť stratégie na opätovné zatriktívnenie čítania ako voľnočasovej činnosti. Diskutovali o narácii ako spôsobe výučby v rámci akéhokoľvek predmetu, ktorá je stále najľahšie uchopiteľným nástrojom, ako pre učiteľov tak i pre žiakov, s cieľom vytvoriť stratégiu, vďaka ktorej by bolo možné čítanie nenútenou formou vkomponovať do viacerých vyučovacích predmetov tak, aby sa podporoval rozvoj zdravého čitateľského návyku.

Potrebu zatriktívnenia čítania si uvedomujeme nielen v rámci rozvoja slovnej zásoby a jazykových kompetencií žiakov, ale taktiež s ohľadom na čitateľskú gramotnosť, ktorej úroveň je v našej krajine nižšia ako je európsky priemer, čo je aj dôsledkom straty záujmu o čítanie a čitateľských návykov. V rámci diskusie bola konštatovaná zjavná korelácia medzi výberom čítaných ukážok na hodine a záujmom žiakov o ich následnú analýzu a diskusiu na zvolenú tému. Taktiež sa dospelo k zhode na tom, že žiaci, ktorí vo voľnom čase čítajú, aj keď nie vo veľkom množstve, v škole podávajú lepšie výkony, ich študijný priemer je lepší. Na základe tejto moderovanej diskusie sme sa zhodli na nasledovných výrokoch:

- Žiaci vo všeobecnosti strácajú záujem o čítanie,
- tento nezáujem sa prejavuje v zhoršení čitateľských kompetencií, a to bez rozdielu toho, či je analyzovaný odborný alebo umelecký text,
- mimo zhoršenia týchto kompetencií a abstraktného myslenia dochádza aj poklesu slovnej zásoby a všeobecného rozhl'adu,
- najväčším možným dôsledkom poklesu záujmu o čítanie je pokles čitateľskej gramotnosti, teda schopnosti práce s textom a spracovania a efektívneho využitia informácií poskytnutých v texte,

- čitateľská gramotnosť je kompetencia nevyhnutná pre život, mala by preto byť rovnako dobre rozvinutá u všetkých žiakov, bez ohľadu na ich celkový prospech alebo študovaný odbor,
- znovuvybudovanie alebo celkové vytvorenie čitateľského návyku je možné, vyžaduje ale inovatívne metódy.

Na základe danej analýzy a využitia vyššie spomenutých výrokov si pedagógovia vymenili skúseností s tým, ako žiaci pracujú s rôznymi druhmi textov, aká je ich motivácia a čím sa odlišujú žiaci a žiačky, ktorí čítajú, od tých, ktorí nečítajú a zdieľali stratégie, ktoré pri motivácii žiakov a žiačok k čítaniu aspoň čiastočne fungovali.

Súčasťou diskusia bola i téma, aké spôsoby narácie žiaci v dnešnej dobe preferujú. Dodnes sa totiž žiaci učia cez príbehy, naráciu, len v inom slova zmysle, ako je čítanie zväčša vnímané.

Ako široko či úzko je potrebné pojem čítania vnímať – kam dnes až siaha čitateľná narácia? Je teda možné čítanie – výber z poskytnutých informácií a ich ďalšie použitie – seriálov, počítačových hier, komiksov?

I cez možné rozšírenie chápania pojmu čítanie bolo skonštatované, že najpoužívanejším a stále najpotrebnejším spôsobom čítania je čítanie súvislého koherentného textu, preto je potrebné viesť žiakov najmä k tomuto druhu čítania.

12. Závěry a odporúčania:

Možné odporúčania, ako žiakom čítanie zatriktívniť:

- je potrebné, aby si žiaci a žiačky uvedomovali potrebu čitateľskej kompetencie v zmysle spracúvania a ďalšieho použitia informácií, nie len v zmysle spájania slov do viet, viet do súvetí a tých následne do koherentných textov - tento fakt je potrebné žiakom podať nenásilnou formou, a to prostredníctvom moderovanej diskusie s učiteľom,
- určitým spôsobom zatriktívnenia čítania by mohlo byť aj zatriktívnenie knižnice ako miesta na oddych a stretávanie sa žiakov – teda nie priamym vtláčením žiaka alebo žiačky do čítania, no vytvorením pokojného miesta, kde by žiaci a žiačky boli obklopení knihami,
- je potrebné opätovné zváženie výberu textov na analýzu, interpretáciu a následnú diskusiu v triedach – mimo povinne stanovených textov by zvyšná časť textov a ukážok mala byť témou čo najbližšie čitateľovi/čitateľke, pričom v tomto prípade je modelovým čitateľom dnešný žiak/žiačka, teda aj jeho/jej dnešná mentalita a záujmy, životná filozofia odlišná od tej ktorú mala predchádzajúca generácia,
- pri rozhovoroch so žiakmi/žiačkami – a ich nezáujme o čítanie – je na mieste pamätať aj na to, že čítanie je možné chápať aj v širšom slova zmysle ako len čítanie textov, teda aj čítanie významov iných médií a nosičov informácií, aj keď pre školský systém je primárne podstatné prvoplánové chápanie čítania, teda čítania písaného textu.

13. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Lea Linerová
14. Dátum	09. 05. 2022
15. Podpis	
16. Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Ľ. Zuščinová
17. Dátum	09. 05. 2022
18. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu